

Valtiovarainministeriölle

Viite Lausuntopyyntönnä 13.11.2019, VN/10530/2019

Asia Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi valmisteverotusmenettelyn ja autoverotusmenettelyn uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi

Helsingin hallinto-oikeus kannattaa esityksen tavoitteita; yhdenmukaistaa valmisteverotuksen ja autoverotuksen verotus- ja veronkantomenettelyjä sekä muutoksenhaku- ja seuraamusjärjestelmiä muiden Verohallinnon kantamia veroja koskevien menettelyjen kanssa. Hallinto-oikeus haluaa kiinnittää kuitenkin huomiota seuraaviin seikkoihin:

Seurannaismuutosmenettely

Esityksessä ehdotetaan, että valmiste- ja autoverotuksessa otettaisiin käyttöön seurannaismuutosta koskeva menettely. Seurannaismuutossäännöksen soveltamisen edellytyksenä olisi, että verotukseen ensin tehty muutos vaikuttaisi suoraan ja ilman erillistä harkintaa saman verovelvollisen tai toisen verovelvollisen verotukseen. Hallinto-oikeus pitää muutosta hyvänä, sillä se vähentää tarvetta ohjata Verohallintoa hallinto-oikeuden päätöksissä niissä tilanteissa, joissa hallinto-oikeus joko kumoaa toimitetun verotuksen tai muuttaa sitä.

Oikaisulautakuntamenettely

Esityksessä ehdotetaan, että valmiste- ja autoverotuksessa otettaisiin käyttöön oikaisulautakuntamenettely. Hallinto-oikeus pitää uudistusta lähtökohtaisesti hyvänä. Hallinto-oikeus pitää kuitenkin esityksessä to-detuin tavoin tärkeänä, että erityistä huomiota kiinnitetään valmiste- ja autoverotuksen asiantuntemuksen turvaamiseen lautakunnassa.

Autoverolaki ja ennakkoratkaisu

Hallinto-oikeus pitää esitykseen (autoverolaki 77 §) sisältyvää muutosta voimassa olevaan autoverolakiin verrattuna siitä, että jatkossa ennakkoratkaisun voisi antaa myös verotusarvosta, hyvänä. Erityisesti vähän tai ei lainkaan maahan tuotujen automerkkien ja -mallien kohdalla verotusarvon määrittämisessä otetaan huomioon useita tekijöitä, joiden ennakoiminen on voinut olla verovelvolliselle haastavaa. Esityksessä ehdotettu muutos nykytilaan verrattuna parantaisi ennen kaikkea verotuksen ennakoitavuutta verovelvollisen näkökulmasta.

Autoverolaki ja verovapaat ajoneuvot

Nykyisen autoverolain 21 §:n 1 momentissa säädetään verovapaista ajoneuvoista (pelastusauto, sairausauto, eläinlääkintäauto ja ruumisauto). Momentin

lopussa todetaan, että vapautumisen ehdoista annetaan tarkempia säännöksiä asetuksella. Ehdotetun uuden autoverolain 23 §:n 1 momentti vastaa voimassa olevaa 21 §:n 1 momenttia. Tämä todetaan myös esitysluonnoksen autoverolain säännöskohtaisissa perusteluissa.

Aiemmin voimassa olleiden moottoriajoneuvoverolain (722/66) ja autoverolain (1482/1994) mukaisista verovapauden tarkemmista ehdoista säädettiin asetuksella (1256/1992) ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista. Kyseisen asetuksen 3 luvussa säädettiin lisämäärittelyjä rakenteellisia vaatimuksia, ajoneuvojen ja niiden käytön verottamista sekä ajo-korttisäädöksiä varten. Tämä asetus kumottiin samalla kun säädettiin ajoneuvolaki (1090/2002). Ajoneuvolain 20-24 §:iin otettiin mainitun asetuksen (1256/1992) kolmatta lukua vastaavat lisämäärittelyt.

Ajoneuvolain (1090/2002) alkuperäisissä lainkohdissa viitattiin sairausauton (21 § 2 mom) ja ruumisauton (23 § 2 mom) osalta autoverolakiin muun muassa autoilta edellyttävistä tarkemmista rakenteista ja varusteista. Voimassa olevassa ajoneuvolaissa tämä viittaus on enää voimassa ruumisautoa koskevassa lainkohdassa (23 § 2 mom). Lisäksi voimassa olevassa ajoneuvolaissa (21 § 2 mom) todetaan edelleen ambulanssin (sairasauto) osalta, että sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarvittaessa ambulanssin tarkemmasta luokittelusta, korin ja potilastilan mitoituksesta, suorituskyvystä sekä lääkinällisistä ja muista varusteista. Alkuperäiseen lainkohtaan nähden uutena asiana kyseisessä lainkohdassa todetaan, että liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset ambulanssin erikoiskäytön edellyttämien merkki- ja varoitusvalaisimien, heijastimien, heijastavien merkintöjen sekä äänimerkinantolaitteiden teknisistä vaatimuksista ja asennuksesta.

Hallinto-oikeus toteaa, että autoverosta vapautumisen ehdoista ei ole tällä hetkellä annettu tarkempia säännöksiä asetuksella. Tämä on il-maistu myös korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa KHO:2018:166. Myöskään ehdotetun autoverolain 23 §:n 1 momentti ei sisällä viittausta muihin säännöksiin.

Oikeustila on ajoneuvojen verovapauden tarkempien edellytysten osalta muodostunut edellä todetusti epäselvemmäksi sen jälkeen, kun ajoneuvolaki säädettiin ja asetus (1256/1992) ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista kumottiin. Tällaista tarkoitusta ei ilmene hallituksen esityksestä eduskunnalle ajoneuvolaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 141/2002 vp). Hallinto-oikeus ehdottaa, että uutta autoverolakia säädettäessä esimerkiksi annettaisiin erillinen asetus, jossa säädetään autoverolakiehdotuksen 23 §:n 1 momentissa tarkoitettujen ajoneuvojen verosta vapautumisen tarkemmista ehdoista, tai sitten esityksessä autoverolain 23 §:n 1 momentiksi viitattaisiin tarkempien vapautumisehtojen osalta ajo-neuvolakiin. Jälkimmäisen vaihtoehdon kohdalla tulisi samalla tehdä tarvittavat muutokset voimassa olevaan ajoneuvolakiin.

Lausuntoa ovat valmistelleet hallinto-oikeustuomarit Klaus Järvinen, Pirjo Järvenpää ja Elina Halimaa.

Ylituomari Liisa Heikkilä